T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 587
KARAR NO : 2015 / 599
KARAR TR : 28.09.2015

ÖZET: 1-Hukuk uyuşmazlıklarında, adli yargı yerince görevsizlik kararı verildikten sonra, dava dosyası gönderilmekle idari yargı yerinde dava açılmış sayılmayacağı;

2-2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.P.
Vekili : Av. İ.D.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. I.Y.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının Şanlıurfa Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Otelinde belirsiz süreli iş akdi ile usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden fesh edildiğini; davacının davalı bakanlığa bağlı iş yerinde 01/04/2010'dan 05/04/2013 tarihine kadar aralıksız çalıştığını; davacının çalıştığı sürede iş yasasında ön görülen süreden daha fazla çalıştırılmasına rağmen fazla mesai ücretinin ödenmediğini; iş yerinin çalışma şeklinin bir kısım personel açısından 3 vardiya olduğunu, 8 saatlik vardiyalar halinde çalışma yapıldığını; fakat iş yoğunluğu özel yemekler vs. nedenlerle vardiyası biten personelin bir sonraki vardiyada bazen 5-6 saat bazen de vardiya bitene kadar çalışmak zorunda kaldığını; bu şekilde sürekli fazla mesai yapan müvekkiline fazla mesaisinin ödenmediğini; acil durumlar dışında haftalık izin ve yıllık izin kullandırılmadığını, bayram, genel tatil ücretlerinin ödenmediğini beyanla kıdem ve ihbar tazminatı, fazla mesai, hafta tatil ücreti ve yıllık izin ücreti olmak üzere toplam 600,00 TL alacağın faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ŞANLIURFA 3.İŞ MAHKEMESI 17.2.2014 gün ve E:2013/69 K:2014/50 Davacının 22/10/2010-30/04/2013 tarihleri arasında davalı iş yerinde çalıştığı; davalı tarafın, davacının okuttuğu ders alanına ihtiyaç kalmadığı gerekçesi ile bildirimsiz olarak sözleşmenin fesh edildiği; bu bakımdan iş akdinin haklı nedenle feshedildiğinin ispat külfeti işverene ait olduğu gözetildiğinde feshin haksız olduğu kanaatine varıldığı; diğer taraftan davacının yıllık izin kullandığına dair dosyaya yazılı bir belge sunulmadığı, dosya kapsamına göre yıllık izin alacağının subut bulunduğu, tüm dosya kapsamından davacının üç vardiya düzeninde çalıştığının anlaşıldığı; bu nedenle yerleşik Yargıtay uygulaması da nazara alınarak fazla mesai talebinin reddi gerektiği; hafta tatili, genel tatil ve bayram tatili alacakları yönünden ise bu taleplere yönelik kayıtların resmi kurum olan davalı kayıtlarında yer almayışı göz önünde bulundurularak subut bulmadığı kanaatine varıldığı; Mahkemelerince alınan bilirkişi raporunun ayrıntılı, gerekçeli ve denetlemeye elverişli olduğu, bu bakımdan hükme esas alınabileceği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine karar vermiş; verilen karar davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ: 09.12.2014 gün ve E:2014/11179 K:2014/37692 sayılı kararı ile, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yerinin iş mahkemeleri olduğu; davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları kanununun 89.maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği; davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesinin iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermeyeceği; davacının 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde görevlendirildiği; davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmadığı; taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerektiği; aradaki hukuki ilişkinin iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemeyeceği; bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirdiği gerekçesiyle mahkeme kararının bozulmasına karar vermiştir.

ŞANLIURFA 3. İŞ MAHKEMESİ: 30.3.2015 gün ve E:2015/68, K:2015/125 sayılı kararı ile, Yargıtay bozma ilamına uyularak dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

Dava dosyası, davacı vekilinin talebi üzerine İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

ŞANLIURFA 2. İDARE MAHKEMESİ: 23.6.2015 gün ve E:2015/661 sayı ile, 657 sayılı Kanunun 4. maddesinde belirtilen istihdam şekillerinden biri ile çalıştırılmadığı, ayrıca davacının 657 sayılı Kanunun 89.maddesine dayanılarak çalıştırılmasının davacıyı kamu personeli yapmayacağı, davacının, mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, imzaladığı iş sözleşmesine (Ek Ders Görevi Verilerek Görevlendirilen Usta Öğretici Ferdi Hizmet Sözleşmesi) istinaden idareyle arasında hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem ve ihbar tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, resmi

tatil çalışmasından kaynaklanan alacakları ile yıllık izin ücreti alacağının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesi ile, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. Maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine karar vererek dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.09.2015 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının belirsiz süreli iş akdi ile usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden fesh edildiği nedeniyle, alacaklarının faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir", 19.maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fikra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı vekilince, davacının Şanlıurfa Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Otelinde belirsiz süreli iş akdi ile usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden fesh edildiğini, davacının davalı bakanlığa bağlı iş yerinde 01/04/2010'dan 05/04/2013 tarihine kadar aralıksız çalıştığını, davacının çalıştığı sürede iş yasasında ön görülen süreden daha fazla çalıştırılmasına rağmen fazla mesai ücretinin ödenmediğini, iş yerinin çalışma şeklinin bir kısım personel açısından 3 vardiya olduğunu, 07:00-15:00, 15:00-23:00 ve 23:00-07:00 olarak 8 saatlik vardiyalar halinde çalışma yapıldığını, fakat iş yoğunluğu özel yemekler vs. nedenlerle vardiyası biten personelin bir sonraki vardiyada bazen 5-6 saat bazen de vardiya bitene kadar çalışmak zorunda kaldığını, bu şekilde sürekli fazla mesai yapan müvekkiline fazla mesaisinin ödenmediğini, acil durumlar dışında haftalık izin ve yıllık izin kullandırılmadığını, bayram, genel tatil ücretlerinin ödenmediğini beyanla kıdem ve ihbar tazminatı, fazla mesai, hafta tatil ücreti ve yıllık izin ücreti alacaklarının faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi bu durumlarda, her ne kadar 2247 sayılı Yasada öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, mahkemelerce re'sen yapılan başvuruların 2247 sayılı Yasanın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabul edilerek Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlıklarının çözüme kavuşturulmasının, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağı düşüncesiyle görev uyuşmazlıklarının esasını inceleyerek esasa ilişkin karar vermektedir.

Öte yandan; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler" başlıklı 20.maddesinin 1.fikrasında; " (1) Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise bu tarihten, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir. Aksi takdirde, bu mahkemece davanın açılmamış sayılmasına karar verilir." hükmüne yer verilmiş; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 'İdari davaların açılması' başlıklı 3. maddesinde; idari davaların, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılması öngörülmüş; aynı Kanunun 9. maddesinde; çözümlenmesi Danıştay'ın idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde bu hususstaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemelerde dava açılabileceği hükme bağlanmış; Yasanın "İlk inceleme üzerine verilecek karar" başlıklı 15.maddesinin 1.fikrasının (a) bendinde; " 1. (Değişik bent: 05/04/1990 - 3622/6 md.) Danıştay veya idare ve vergi mahkemelerince yukarıdaki maddenin 3 üncü fikrasında yazılı hususlarda kanuna aykırılık görülürse, 14 üncü maddenin; a) 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine; idari yargının görevli olduğu konularda ise görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesine, (…) karar verilir" denilmiştir.

Dosyanın, 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca incelenmesinden:

Hukuk uyuşmazlıklarında, görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesi, ancak aynı yargı düzeni içinde yer alan

mahkemeler arasında olanaklı olup; bu hususa ilişkin 6100 sayılı H.M.K'nın 20. (1086 sayılı H.U.M.K.'nun 27.) maddesiyle 2577 sayılı İ.Y.U.K.' nun 15. maddesinin 1. fikrası (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "görev" kuralları, aynı yargı düzeni içindeki mahkemelerin işbölümü esasına ilişkin düzenlemelerdir. Oysa yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda, görevli olduğundan bahisle farklı bir yargı düzeninde yer alan mahkemeye dava dosyasının gönderilebilmesine olanak tanıyan bir düzenleme bulunmamaktadır.

Göreve ilişkin kararın, işbölümü esasına göre veya yargı yolu bakımından verilmiş olması farklı sonuçlar doğurmaktadır. Şöyle ki; işbölümü esasına göre verilen görevsizlik kararı sonucu dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesi durumunda, dava başvuru tarihi itibariyle görevli mahkemede açılmış sayılmaktadır. Yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda ise, görevli olduğu işaret edilen yargı yerine, bu yargı yerinin uyguladığı usul kurallarına uygun olarak yeniden dava açılması zorunlu bulunmaktadır.

Olayda, idare mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadan, dosyanın Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar veren Şanlıurfa 3. İş Mahkemesince dava dosyası Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesi'ne gönderilmiş ve idari yargı yerince, kendisine gelen adli yargı yerine ait dava dosyası üzerinden inceleme yapılarak görevsizlik kararı verilmiştir. Yukarıda yapılan açıklamalara göre, İ.Y.U.K.'nun 3. ve 9. maddelerinde öngörülen şekilde usulüne uygun olarak idari yargı yerine açılmış bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre, adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciince, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, dava dosyalarının gerekçeli başvuru kararı ile birlikte görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi ve elindeki işin incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelenmesine karar verilmesi gerekmektedir. Ancak, başvuru koşullarının incelenebilmesi için öncelikle, yargı yerinde usulüne göre açılmış bir dava bulunması gerektiği tartışmasızdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İkinci Dairesi'nin 14.10.2008 tarihli Mesutoğlu –Türkiye kararında (Başvuru No: 36533/04); asliye hukuk mahkemesine açılan tazminat davasında bu mahkemece davanın görev yönünden reddine, başvuranların kararın kesinleşmesinden itibaren 10 gün içinde dava açmaları halinde dava dosyasının yetkili idare mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, davacıların öngörülen sürede başvurmaları üzerine yine bu mahkemece dava dosyasının ilgili idare mahkemesine gönderildiği, İdare Mahkemesince de mahkemelerine İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre davacılar tarafından açılan bir davanın mevcut olmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddedildiği, temyiz edilen bu kararın Danıştay'ca onandığı, davacıların adil yargılanma haklarının ihlali iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM'ne) başvurdukları, AİHM 2. Dairesince yapılan incelemede ise davanın somutunda İdari Yargılama Usulü Kanununun 9 uncu maddesinin uygulamasının çok katı biçimde ve aşırı şekilci gerçekleşmesi nedeniyle, başvuranların mahkemeye erişim haklarının ve dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6/1 nci maddesinin ihlal edildiği sonucuna varıldığı görülmektedir. Mahkememizce konuya ilişkin idari yargı içtihatları üzerinde yapılan araştırmada; Danıştay 6. Dairesi uygulamasında AİHM'nin temas edilen kararına işaretle, Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararı sonrası davacının 30 günlük süre içerisinde başvurarak dosyanın görevli idare mahkemesine gönderilmesini talep etmesi halinde, Asliye Hukuk Mahkemesine yaptığı başvuru tarihinin görevli İdare Mahkemesine başvurma tarihi olarak kabulü gerektiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır. (Dnş. 6. D.nin 27.9.2012 tarih ve E.2012/4525, K.2012/4622 sayılı kararı.) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 31.5.2007 tarih ve E.2006/4713,K.2007/1302 sayılı kararında ise "… İlgililerin süresi içinde adli yargı yerine verdikleri ve dosyanın idari yargı merciine gönderilmesi istemini içeren dilekçelerin 'dilekçe reddi' kararı verilerek dava dilekçesi durumuna getirilmek suretiyle işin esasının incelenmesine geçilmesi hukuken olanaklı ise de, adli yargı yerinin kendiliğinden dava dosyasını idari yargı yerine göndermesi halinde, dosya mahkemenin esasına kaydedilerek davanın incelenmesine geçilemeyecektir. Davada davacının yazılı bir istemi olmaksızın doğrudan idari yargı merciine dosyanın 2577 sayılı Yasanın 9/1. maddesi hükmü karşısında esasa kaydedilmeyerek veya esasa hataen kaydedilmiş ise dosya kaydının kapatılarak mahkemesine iadesi gerekmektedir…" denilmektedir.

Davanın somutunda, Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararı, Mahkemece re'sen Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi'ne gönderilmiş; ancak bu mahkemece usulü yönden bir karar (dilekçe reddi) verilmeyip, davada görevsiz olduğu düşüncesiyle öncelikle görev ret kararı verilmiştir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3. ve 9. maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde bizzat dava açma, davacıların uymak zorunda olduğu emredici bir hüküm olduğu gibi, 492 sayılı Harçlar Kanununun ilgili hükümleri ve tarifeleri gereğince böyle bir davanın harca tabi olduğu izahtan varestedir. İlgili mevzuatında gerekli değişiklik yapılmadığı sürece, bu yasal yükümlülüklerin ihmali ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin anılan kararının Mahkememizce doğrudan uygulanması suretiyle, benzer bütün davaların bu şekilde sonuçlandırılması mümkün görülmemiştir.

Bu durumda, ortada idare mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadığından, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 28.09.2015 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

-

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-